

A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény
Margitai József szerkesztő
nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendő az előzetési díjak
nyitlérék és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előzetes árak:

Égész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadatlak:

Budapesten: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bocsben:
Schalok H., Dukas M., Oppelk A.
«Altalanos Tudósító» hirdetői osz.
tálya Budapest.

Nyitlér petitaera 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hiv. közlönye

A gabona a magtárban.

Magától érthető, hogy a kifizető gabona előállítására több fontos tényező összefüggésétől függ. A talaj okszerű megművelésén, a kifizető vetőmagon, a vetés ápolásán s. l. b. kívül az aratás ideje ezek helyes megválasztása és az aratási időjárás igen nagy befolyással bírnak az aratott gabona minőségére.

Ha azonban a gazda mindezeket szem előtt tartva, a gabonát kicsépelve magtárba — rakja még mindig — van gondoskodni valója. Általánosan ismeretes, hogy a gabona, nem mind holt tömeg hever a magtárban hanem a külső befolyások folytán is jelentékeny belső változásokat szenved.

Ilyen belső változás az utóérés, mely alkalommal jelentékeny meleg fejlődik és vízpára lesz szabaddá, a gabona »megizzad« mi alatt azt értjük, hogy az első hetekben bizonyos körülmények között a gabona magától megnedvesedni látszik. Ezen a gabona minőségére hátrányos állapot különböző esetekben következik be.

Igy lehetséges például, hogy a magvakból elpárologtatott nedvesség vízpára alakjában huzamosabb ideig a garmadában marad; ha most a külső levegő erősen lehűl, a garmada is lassan lehűl s a vízpára lecsapódván, csepp folyó vízzé lesz.

Megelőzhetőek ez azonban akkor is, ha tavasszal a meleg pára dus levegő a félen át erősen lehűlt garmadára hat, s ezáltal lehűltetvén, nedvességét a garmadára csappja.

Ha ily esetben a garmada magas, az egész készlet könnyen megromolhat, ha a

gazda a kedvezőtlen körülményeket idejében fel nem ismeri és a gabona gyors száradását elő nem mozdítja.

Ezekből következik, hogy a frissen csépelte gabonát a magtárba oly vékonyan kell eltergetni, amennyire csak lehetséges s azt az első hetekben lehetőleg gyakran át kell lapátolni, kivált száraz meleg szeles napokon, hogy az nedvességét mielőbb elvesztse, attól hogy a cséplés utáni első hetekben miképen kezeltük a gabonát, nagyban függ annak vetőmagként való használhatósága.

Az utóérés alkalmával — mint említettem — meleg is kezdődik. Ez valószínű oxidációnak tulajdonítható, mikor mellékesen szénsav is keletkezik.

A fölmelegedés annál nagyobb fokú, minél nyirkosabb volt a magtárba vitt gabona és minél melegebb volt a levegő a cséplés utáni hetekben.

Noha az oxidáció, fölmelegedés és vízpárologtatás főleg a — raktározás utáni első hetekben mutatkozik, egészen azonban esután sem szűnik meg. Kísérletek szerint a 36 hónapra keresztül szellős padlásokon tartott zab mintegy 72% -kal több száraz anyagot veszített mint az, melyet egy elzárt edényben tartottak, mert a levegő oxigénje nem férhetett hozzá.

Az eddigi tapasztalatok szerint kimondhatjuk, hogy az említett körülmények által okozott súlyvesztések annál nagyobbak, minél nedvesebb volt az aratási időjárás és minél hamarabb került a leartott gabona a cséplőgépre és onnan a magtárba. A súlyvesztésig terjedő körülmények között egy év alatt buza és rozsra 3, arpa és

zabnál 3½, hüvelyes magvaknál 6, repce és olajos növényeknél 12—15%.

A súlyvesztés annál kisebb, minél jobban sikerül a gabonát az izzadási időszak után a levegőtől védelmezni, azért a magtárnak szorosan záró ablakok és ajtókkal kell ellátva lenni.

Az ablakok az időjárásnak képest — majd bezárandók, majd kinyitandók, különösen a tavaszi nyirkos meleg levegő — mint láttuk — kárt lehet; hideg szeles időben ellenben az ablakok kitarandók, hogy ködös, nedves időben az ablakokkal zárva kell tartani, az önként következnek.

Az elmondottak szerint kezelve a gabonát a magtárba megmenekedhetik a gazda a károsodástól.

SENTEH DEZSÓ.
gazdasági szaktanár.

A népesség foglalkozása Muraközben.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal most adta ki egy terjedelmes kötetben az 1900. évi népszámlálás (II. rész) foglalkozási csoportosításának tüzesebb ismeretét. E munkából Muraköz népességének foglalkozási adatait a következőkben közöljük:

I. a) A csáktornyai járásban összes népesség kereső 21787, eltartott 21039, együtt 42826. A mezőgazdaság és kertészettel kereső 17379, eltartott 16622. Az östermelés

TÁRCZA.

Az arany.

Hajdanában Élt Jeruzsálem mellett két testvér, az idősb Afanaszijnak, a fiatalabbat pedig Joának hívták. Lakásuk egy hegyen volt a város mellett és abból éltek a mit az emberek nekik adtak.

Nappal dolgoztak, de nem maguk, hanem a szegények számára. Segítettek az embereknek, kik a nehéz munka súlya alatt izzadtak és elváltak tőlük anélkül, hogy bért fogadtak volna el. Vigasztallák az özvegyeket és árvákat. Így egymástól különváltan eltöltötték az egész hetet és csak minden szombat este találkoztak és együtt töltötték el a vasárnapot imádkozással és beszélgetéssel. —

És lejött hozzájuk az Isten angyala és megáldotta őket.

Hétlőn reggel ismét elváltak és elindultak ellenkező irányban, az egyik jobbra a másik balra.

Igy élt a két testvér számos éven át és minden héten lejött az Isten angyala és megáldotta őket.

Egy hétfői napon, midőn ismét elindultak munkájukra, Afanaszij nagyon bánkodott a felett, hogy el kell válna testvérétől úgy, hogy megállt az uton és visszazévelt az őcsese után.

Joan is megállt és kezét szeméi fölé tartva figyelmesen egy helyre nézett.

Ezután közeledett ezen hely felé, de egyszerre felugrott és hegyen-völgynön át futott, mintha valamilyen vadállat volna nyomában.

Afanaszij nagyon esodálkozott e fölött és elment e helyre, hogy megtudja mi okozta őcsesének e nagy félelmét. A mikor e helyhez közeledett, látott valamit a napfényben csillogni. Odament és látja, hogy a fűben egy nagy rakás arany fekszik, akárcsak vederrel öntötték volna oda.

Vajon mi ijesztette meg annyira Joánt és miért futott el innen? Gondolta magában Afanaszij az arany nem rejt bünt magában. A bűn az emberben van. Az arannyal ugyan lehet rosszat cselekedni, de jót is lehet tenni — hány árvát és özvegyt lehet vele ellátni, hány mesztelennek ruhát adni, hány szegényt és beteget lehet vele megsegíteni!

Igaz, most is szolgálunk az embereknek, de munkánkuk csekély az értéké, mert erünk gyenge, de az arannyal sokkal jobban szolgálhatnánk az embereknek.

Afanaszij szerette volna elmondani mindezt őcsesének, de Joann már messze volt tőle úgy,

hogy Afanaszij hangja már nem hallatszott el hozzá és olyannak látszott a távolban, mint egy kis bogár.

Afanaszij levetette felső ruháját és megtöltötte arannyal annyira, amennyire csak lehetett, felvette vállára és bevitte a városba. Bement egy koresmába, átadta a koresmárosnak az aranyat és visszament hogy a többi is elhozza. Midőn már megvolt az egész kincs, elkezdte telkeket, köveket és építő fat vásárolni és felfogadott munkásokat. Három házat akart építeni. Egyet az özvegyek és árvák — egyet a betegek és egyet a zarandokok és koldusok számára.

Talált pedig három Istenfélő agg embert. Az egyike bízta a kórház, a másakra az árvaház, a harmadikra pedig a szegények házána felügyeletét.

Maradt még neki három ezer aranya, ebből mindegyik öreg embernek ezret adott, hogy segítsenek a szegényeknek. Csakhamar megtelt a három ház és lakói dicsérték Afanaszijt mindenért, a mit tett.

Oly nagy volt az öröme a felett, hogy nem akarta többé elhagyni a várost. De mivel nagyon szerette őcsesét, mégis csak elbucszott és elment. Egyetlen egy aranyat nem tartott meg a maga számára és ugyanazon ruhában távozott a melyben a városba jött.

Amidőn ismét a hegy felé közeledett, az jutott eszébe, hogy őcsese talán nem jól gondolta

egyéb ágainál kereső 23, eltartott 60. A bányászat és kohászatnál kereső 50, eltartott 21. Aziparnál kereső 1611, eltartott 2121. Kereskedelem és hitelnél kereső 353, eltartott 415. Közlekedésnél kereső 172, eltartott 436. Közszolgálat és szabad foglalkozásnál kereső 256, eltartott 338. Véderőnél kereső 415, eltartott 21. Napszámoknál k. m. n. kereső 392, eltartott 416. Házi cselédeknek kereső 871, eltartott 123. Egyéb és ismeretlen foglalkozásnál kereső 265, eltartott 466. Mezőgazdaság és kertészetnél kereső férfi 11205, nő 6174; eltartott férfi 5936, nő 10686; összesen férfi 17141, nő 16860. — Birtokos és bérlő. Önálló birtokos (100 kat. holdon felül) 7, haszonbérlo (100 kat. holdon felül) 1; kisbirtokos vagy bérlő 4147, kisbirtokos napszámos 1089, részes földműves 65, kertész 2, összesen 5311; segítő családtag férfi 3579, nő 4228, eltartott 13126. Mezőgazdasági tisztviselő kereső 16, eltartott 32, cseléd kereső 1869, eltartott 1903; munkás kereső 16 éven alul 183, felül 2193, eltartott 1561. A munkások közül 338-nak volt saját lakóháza.

b) Az ipar főosztályai (keresők). Tulajdonképeni ipar férfi 1293, nő 266. Házi és népipar férfi 26, nő 2. Vándoripar férfi 19, nő 2. Tulajdonképeni iparral foglalkozó népesség foglalkozási viszonya. Önálló férfi 712, nő 105. Segédszemélyzet: tisztviselő 10, segítő családtag 146, művezető (előmunkás) 7, segéd (munkás) 301, tanonc 172, szolga 106; összesen férfi 581, nő 161. Vállalatok nagysága: Segéd nélkül dolgozó iparvállalat 848, 1 segéddel dolgozó iparvállalat 233, 2 segéddel 81, 3—5 segéddel 61, 6—10 segéddel 6, 11—20 segéddel 3, összesen 1232. — A tulajdonképeni ipar főcsoportjai egyes iparágak szerint (önálló és segédszemélyzet, férfi és nő együtt). Vas- és fémipar: kovács 91, lakatos 37, egyéb ágak 12. — Gép- és hajógyártás, stb. 40 — Kö-, föld-, agyag- és üvegipar: téglagyártás 13, fazekasipar 54. — Fa- és csontipar: asztalosipar 89, egyéb ágak 39. — Bőr-, sörte-, szőr- és tollipar: bőrgyártás és timáripar 2, egyéb ágak 10. — Fonó- és szövőipar 61. — Ruházati ipar: szabó 108, cipész- és csizmadia 291, egyéb ágak 89. — Papirosipar 2. Élelmezési és

élvezeti ipar: malomipar 111, sütőipar 63, hentes és mészáros 36, egyéb ágak 15. — Vegyészeti ipar 5 — Építőipar: kőműves 66, ács 30, egyéb ágak 48. — Sokszorosító és műipar 8. — Szállodás-, vendéglős- és kávéipar, stb. 239. — Ipparral mellékesen foglalkozók: férfi 828, nő 1702.

c) A husznál több segédszemélyt alkalmazó bánya- és iparvállalatok közül a csak-tornyai járásban (VII. Hegykerület) volt egy naftafuróvállalat (ásványotajkutatás) 48 segéddel.

II. a) A perlaki járásban összes népesség: kereső 18855, eltartott 19434, együtt 38289. A mezőgazdaság és kertészetnél kereső 15293, eltartott 14721. Az őstermelés egyéb ágainál kereső 12, eltartott 35. Bányászat és kohászatnál kereső 5, eltartott 7. Ipparnál kereső 1108, eltartott 1708. Kereskedelem és hitelnél kereső 159, eltartott 258. Közlekedésnél kereső 265, eltartott 516. Közszolgálat és szabad foglalk. kereső 184, eltartott 238. Véderőnél kereső 22, eltartott 1. Napszámok k. m. n. kereső 1342, eltartott 1566. Házi cselédeknek kereső 389, eltartott 33. Egyéb ismeretlen foglalkozásnál kereső 76, eltartott 321. Mezőgazdaság és kertészetnél. Kereső férfi 9583, nő 5710, eltartott férfi 5300, nő 9421; összesen férfi 14883, nő 15131. Birtokos és bérlő. Önálló birtokos (100 kat. holdon felül) 1, haszonbérlo (100 kat. ho. jon. felül) 1; kisbirtokos vagy bérlő 3260, kisbirtokos napszámos 1670, részes földműves 56, összesen 4988, segítő családtag férfi 3653, nő 4047, eltartott 12837. — Mezőgazdasági tisztviselő kereső 3, eltartott 3; cseléd kereső 626, eltartott 463; munkás kereső 16 éven alul 199, felül 1777, eltartott 1418. A munkások közül 349-nek volt saját lakóháza.

b) Az ipar főosztályai (keresők). Tulajdonképeni ipar férfi 968, nő 124; házi- és népipar férfi 4, nő 5; vándoripar férfi 7, nő —. Tulajdonképeni iparral foglalkozó népesség foglalkozási viszonya. Önálló férfi 621, nő 30. Segédszemélyzet: tisztviselő 6, segítő családtag 137, művezető (előmunkás) 3, segéd (munkás) 142, tanonc 105, szolga 48; összesen férfi 347, nő 94. A vállalatok nagysága. Segéd nélkül dolgozó iparvállalat 762, 1 segéddel dolgozó iparváll. 168, 2 segéddel 66, 3—5 segéddel 25, 6—10 segéddel 2, 20-nál több segéddel 1, összesen 1024. A tulajdonképeni ipar főcsoportjai egyes iparágak szerint (önálló segédszemélyzet, férfi és nő együtt). Vas- és fémipar: kovács 80, lakatos 11, egyéb ágak 1. — Gép- és hajógyártás, stb. 24 — Kö-, föld-, agyag- és üvegipar: fazekas 8, egyéb 1. — Fa- és csontipar: fűrészárugyártás 9, asztalos 107, egyéb 14. — Bőr-, sörte-, szőr- és tollipar: bőrgyártás és timáripar 10, egyéb 11. — Fonó- és szövőipar 77. — Ruházati ipar: szabó 121, cipész és csizmadia 253, egyéb 34. — Papirosipar 2. — Élelmezési és élvezeti ipar: malomipar 76, sütőipar 21, hentes és mészáros 23, szeszgyártás 1, egyéb ágak 4. — Vegyészeti ipar 5. — Építőipar: kőműves 60, ács 28, egyéb 9. — Szállodás, vendéglős és kávéipar, stb. 96. — Ipparral mellékesen foglalkozók: férfi 451, nő 300.

c) A husznál több segédszemélyt alkalmazó bánya- és iparvállalatok közül a perlaki járásban (Kotor) volt egy gőzfűrészvállalat 25 segéddel.

III. Összesítés. Az 1900. évi népszámlálás adatai szerint:

a) Muraköz összes népessége kereső 40642, eltartott 40473, együtt 81115. A me-

zőgazdaság és kertészetnél kereső 32672, eltartott 31343. Az őstermelés egyéb ágainál kereső 35, eltartott 95. — A bányászat a kohászatnál kereső 55, eltartott 28. Ipparnál kereső 2719, eltartott 3830. Kereskedelem és hitelnél kereső 512, eltartott 673. Közlekedésnél kereső 437, eltartott 982. — Közszolgálat és szabad foglalkozásnál kereső 440, eltartott 576. Véderőnél kereső 437, eltartott 22. Napszámok k. m. n. kereső 1734, eltartott 1982. Házi cselédeknek kereső 1260, eltartott 156. Egyéb és ismeretlen foglalkozásnál kereső 341, eltartott 787. — Mezőgazdaság és kertészetnél. Kereső férfi 20788, nő 11884. Eltartott férfi 11236, nő 20107. Összesen férfi 32024, nő 31991. Birtokos és bérlő. Önálló birtokos (100 kat. holdon felül) 8, haszonbérlo (100 kat. holdon felül) 2; kisbirtokos vagy bérlő 7407; kisbirtokos napszámos 2759; részes földműves 121, kertész 2; összesen 10299; — segítő családtag férfi 7232, nő 8275; eltartott 25963. Mezőgazdasági tisztviselő kereső 19, eltartott 35, cseléd kereső 2495, eltartott 2366; munkás kereső 16 éven alul 382, felül 3970; eltartott 2979. A munkások közül 687-nek volt saját lakóháza.

b) Az ipar főosztályai (keresők). Tulajdonképeni ipar férfi 2261, nő 390; házi- és népipar férfi 33, nő 7; vándoripar férfi 26, nő 2. Tulajdonképeni iparral foglalkozó népesség foglalkozási viszonya. Önálló férfi 1333, nő 135. Segédszemélyzet: tisztviselő 16, segítő családtag 283, művezető (előmunkás) 10, segéd (munkás) 443, tanonc 277, szolga 154; összesen férfi 928, nő 255. A vállalatok nagysága. Segéd nélkül dolgozó iparvállalat 1610, 1 segéddel dolgozó iparváll. 401, 2 segéddel 141, 3—5 segéddel 86, 6—10 segéddel 8, 11—20 segéddel 3, 20-nál több segéddel 1. Összesen 2256. A tulajdonképeni ipar főcsoportjai egyes iparágak szerint (önálló és segédszemélyzet, férfi és nő együtt). Vas- és fémipar: kovács 171, lakatos 55, egyéb ágak 13. — Gép- és hajógyártás, stb. 64. Kö-, föld-, agyag- és üvegipar: téglagyártás 13, fazekasipar 62, egyéb ágak 1. — Fa- és csontipar: fűrészárugyártás 9, asztalosipar 196, egyéb 53. — Bőr-, sörte-, szőr- és tollipar: bőrgyártás- és timáripar 12, egyéb 21. — Fonó- és szövőipar: 138. Ruházati ipar: szabó 229, cipész és csizmadia 544, egyéb ágak 123. — Papirosipar: 4. — Élelmezési- és élvezeti ipar: malomipar 187, sütőipar 84, hentes és mészáros 58, szeszgyártás 1, egyéb ágak 19. — Vegyészeti ipar: 10. — Építőipar: kőműves 126, ács 58, egyéb ágak 57. — Sokszorosító és műipar: 8. — Szállodás-, vendéglős- és kávéipar, stb.: 335. — Ipparral mellékesen foglalkozó férfi 1279, nő 2002.

c) A husznál több segédszemélyt alkalmazó bánya- és iparvállalatok közül Muraközben van 2 vállalat, 73 segéddel.

Mindezen statisztikai adatokból kitűnik, hogy Muraköz lakosai a szorosan vel mezőgazdaságon kívül nagy számban űzik az ipart is, mely már elég jövedelmező forrást is képez a nép megélhetéséhez.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XXI. évfolyam III-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt újítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralék-

meg a dolgot, hogy elfordult az aranytól és elfutott — vajjon nem cselekedett-e ő jobban.

Midőn így elgondolkodott, egyszerre csak az ut szélén látja az angyalt, mely őt és öcsészt ez-eltől mindig megáldotta, de az angyal most komor tekintettel nézett reá. Mozdulatlanul ott állott Afanaszj és kérdé:

— Miért űrám?

Az angyal megnyitá száját és mondá:

— Távozz innen, nem vagy méltó hogy öcséddel élj. Öcséd futása többet ér, mint összes tetteid, melyeket az aranyjal végbe vittél.

Afanaszj megemlítette, hány szegénynek és zarándoknak adott ételt és hány árvát ápolt. De az angyal így felelt:

— Ugyanezen ördög, ki odatette az aranyat, tanított téged e szavakra is, melyeket most mondtál.

Afanaszj mellé verte és belátta, hogy tetteit nem Istenért vitte végbe, és sirt és bánkódott afelett.

Ekkor az angyal elment az utból, a melyen Joan állott és várta bátyját.

Ezen idő óta Afanaszj nem jött már több kísértetbe, ha az ördög, ki az aranyat odaönté, vele incselkedett és belátta, hogy az ember csak munkával szolgálhat az Istennek és embertársainak.

A testvérek azóta ismét együtt élnek, mint azelőtt.

Irta: **Tolsztoj Leo gróf.**

ban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történiék.

Tisztelettel

a kiadóhivatal.

Személyi hir. Gróf Festetics Jenő ur Ö Múltósága hosszabb külföldi tartózkodás után f. hó 4-én a délutáni gyorsvonattal Csáktornyára érkezett, s innen zalaujvári kastélyába hajtatott.

— **Esküvők.** Bertin Ágoston, helybeli kir. járásbírósi aljárásbíró f. hó 7-én esküvött örök hűséget Nagykanizsán Krátki Margit urhölgynek. — Mráz Jenő csáktornyai kereskedő f. hó 7-én délelőtt fél 11 ó. vezette oltárhoz Varga Irma kisasszonyt, Schullég János helybeli vendéglős kedves unokáját. Az egyházi esketést, melyet szent mise előzött meg, a vőlegény testvére, Mráz György gútai káplán végezte.

— **Esküvő.** Klein Géza dolni-miholjai magánhivatalnok múlt hó 28-án tartotta esküvőjét Heinrich Karolin kisasszonnyal Csáktornyán.

— **Anyakönyvi statisztika.** A csáktornyai anyakönyvi kerületben a f. év 1-ső felében 71 születés, 54 halálozás és 23 házaságkötés történt.

— **Rácskanizsán** Kozma György »a szőlőfürő«-höz címzett vendéglőjének helyiségeiben ma, július 10-én zárkórú táncvigalom rendeztetik. Kezdeté délután 4 órakor. Beléptidj: személyenkint 60 fillér. A tisztajövedelem 15 százaléka a községi szegényalap javára fordítatik.

— **Lopás** Szabó Károly varazsdí születésű, salonvári illetőségű egyén m. hó 29-én a kora reggeli órákban Gullerman Simon zrinyikülvárosi lakos szobájának utca felőli ablakát betörte, s azon keresztül a szobába hatolva, egy záratlan szekrényből 109 korona 40 fillér értékű különféle ruhanevet lopott el. A csendőrség járőre azonban a tolvajt elcsipte és a büntető bíróságnak átadta.

— **Halálozás.** A csáktornyai iparosok gárdájának egy derek, közhíszletben álló tagja, Bors István szabómester, ki »Bors bácsi« néven volt ismeretes, múlt hó 27-én hosszas szenvedés után, életének 69-ik évében elhunyt. Halálát özvegy nejeen kívül nagyszámú rokonság gyászolja. Temetése június hó 29-én délután volt, a melyen megjelent az önk. tűzoltó-egyesület zászlajával s zenekarával, s a megboldogult számos tisztelője. Legyen áldott emléke!

— **Az Ujság ajándék** még soha sem idézett elő a közönségnél olyan elismerést és elragadtatást mint »Az én kortársaim« című Mikszáth album. — Erre vall az ezrekre menő s napról-napra a kiadóhivatalhoz érkező buzdító, dícsérő levél, de leginkább az az örvendetes tény, hogy az »Ujsághoz szegődő.« »Az Ujság« zászlaja alá csoportosuló új hívek részére már nem telt a Mikszáth album első kiadásából és így kénytelen volt »Az Ujság« politikai napilap egy második kiadást rendezni, hogy a tömegesen érkező új előfizetőkkel szemben is leröghassa szeretetének és hálájának ezt az ajándékát. — A »Mikszáth Album« második kiadása szolgáltatja nekünk a kedves alkalmat, hogy rátereljük olvasónk figyelmét a módjára, mellyel ezt az értékes művet »Az Ujság« előfizetése révén teljesen díjtanul és könnyű szerrel megszerezheti. Főléssleges megjegyeznünk, hogy a »Mikszáth Album« második kiadása akár tartalom, akár pazar kiállítás tekintetében teljesen azonos az első kiadással és így minden új előfizetőnek, a ki félővire egyszerre fizet elő »Az Ujságra.« vagy félévi kötelezettséggel akár negyedévenként, akár havonként fizet elő, módjában van az előfizetési összeg beküldése után azonnal megkapni ezt a gyönyörű ajándékot, mely ékessége a könyvszeretőknek, vagy asztalnak, a hová kerül — és lelkét gyönyörködtető olvasmánya annak, a ki végig lapozza.

Esküvő Szalay László helybeli könyvkötő tegnap esküvött örök hűséget Schneider Ilonkának.

— **Allatgészségügy.** A földmivelésügyi miniszteriumához beérkezett hivatalos adatok szerint június hó 26-án Muraköz területén 4 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 2 községben sertésorbánc, 9 községben sertésvész volt.

— **Eljegyzés.** Weisz Ignác pécsi kereskedő jegyelt váltott Meyer Gizella kisasszonnyal Csáktornyán.

— **Előléptetés.** A cs. és kir. szab. Déli vasuti társaság Schwarz Ferenc csáktornyai déli vasuti forgalmi hivatalnokot a VII. fizetési osztály 3-ik. fokozatába leptette elő.

— **Tüz.** Múlt héten Szászko községben legett a Rajner féle pajta. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Zeneestély.** Sárközi Sándor zenekara minden hétfőn a Horváth (volt Szervertb) kertben, kedden és szombaton a Gerstmann kávéházban, szerdán a Hencsey kertben, csütörtökön és vasárnap a Friedl szállodában hangversenyezt. Minden második szombaton a kereskedelmi kaszinóban.

— **Hová utazik?** Ez a kérdés most napirendjén van. Egy tapasztalt barátom ezt a tanácsot adja: ne feledjen egy palackocskó Maggi izesítőt magával vinni, biztosítva van akkor, hogy a falun vagy a hegyekben is mindig izletes levesei és ételjei lesznek, hanem — nem sokat belöve venni. Maggi izesítője nagyon kiadós, és nem szabad tehát elő izletnie, néhány csöpp elegendő. Üres a palackocskó úgy minden jobb kereskedőnél utána tölthető: Kellemes nyaratást!

Köszönetnyilvánítás.
A csáktornyai önkéntes tűzoltó-egyesület, a csáktornyai ipartestület valamint mindazok kik felejtethetlen felfejem. illetve apám, nagyapám Bors István temetésén való megjelenésükkel mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek fogadják es uton is hálás köszönetünket.
Csáktornya 1904. júl. 1.
Bors család

I R O D A L O M.

A világtörténet egyik legrettenetesebb emléke Napoleonnak Oroszországból való visszavonulása. Először az ellenségnek kellett átvágnia magát a seregnek, aztán át kellett kelni a zajló Berezínán. A roppant seregben már csak 25,000 volt a fegyverfogható ember. A hid gyöngye volt. Fának a szomszéd házak gerendáit használták, alapnak szekeret dobta a folyóba. Ilyen ingatag hidon ment át a világverő sereg. Az oroszoknál is jobban ijesztette a csapatokat Napoleon jelenléte. A hídról a nagy sietésben és tolongásban annyian hulltak le, hogy holtestek egész kis szigetté tartódtak a folyóban. A seregnek fele elveszett. A 30 fokot érő hidegben némán haladtak tovább. Ló már alig volt. Az emberek százai hulltak el uton-útfélen, az utánnak jövők áttapostak rajtuk. A kik este a tűzhöz mentek, elpusztultak a tűz miatt. Múdon a kozákok nagyon szorították, kiosztotta hadi pénztárát gárdája gránátosai közt. Mikor biztos helyre érkeztek, visszaadtak mindent, nem hiányzott egy arany sem. A vén gránátosok leterültek a hóra meghalni. A mint meglátuk a császárt gyors szánján, kényerelt kértek tőle, de nem francziául hogy a szive meg ne szakadjon, hanem oroszul: »Papa kleba.« A császár szomoruan rázta fejét: »Niema kleba.« Nincs kenyér. A császár, mint Egyiptusban, ismét elhatározta, hogy

elhagyja seregét visszatér Franciaországba. Be kellett látnia, hogy Francziország csak addig hódol neki, a mig uralma alatt képes tartani egész Európát.

Napoleon oroszországi hadjárataról szól a Nagy Képes Világtörténet 195. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetenkint is kapható 60 fillérével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18 sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

A »Budapesti Ujságírók Egyesülete« segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műemlékek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető nagy albumalaku díszmű lesz. Ara 5 forint. — Megrendelések a Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja» kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII. Károly-körút 9.

Nyári vasuti menetrend Csáktornyán.
Ervényes 1904. október hó 1-ig.

Csáktornyáról indul Nagykanizsa felé:

reggel 4 ó. 39 p. gyorsvonat,
délben 11 ó. 12 p. személyvonat,
délután 4 ó. 05 p. gyorsvonat,
éjjel 10 ó. 15 p. személyvonat,
reggel 5 ó. 51 p. vegyesvonat.

Pragerhof felé:

reggel 6 ó. 10 p. személyvonat,
délután 1 ó. 01 p. gyorsvonat,
délután 4 ó. 03 p. személyvonat,
éjjel 1 ó. 09 p. gyorsvonat.

Zágráb felé:

reggel 4 ó. 41 p. személyvonat,
délután 4 ó. 20 p. vegyesvonat,

Varazsdig:

reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat,
délben 11 ó. 44 p. »
délután 1 ó. 20 p. »
este 10 ó. 20 p. »

Bobára:

reggel 6 ó. 04 p. személyvonat,

Zalaegerszegré:

délután 4 ó. 28 p. vegyesvonat.

Csáktornyára érkezik Nagykanizsa felől:

reggel 5 ó. 50 p. személyvonat,
délután 12 ó. 58 p. gyorsvonat,
délután 3 ó. 40 p. személyvonat,
este 8 ó. 13 p. vegyesvonat,
éjjel 1 ó. 06 p. gyorsvonat.

Pragerhof felől:

reggel 4 ó. 36 p. gyorsvonat,
délben 10 ó. 54 p. személyvonat,
délután 4 ó. 02 p. gyorsvonat,
este 9 ó. 55 p. személyvonat.

Varazsd felől:

reggel 4 ó. 18 p. vegyesvonat,
reggel 5 ó. 38 p. »
délben 12 ó. 50 p. »
délután 3 ó. 50 p. »

Zágrábból:

déléltől 10 ó. 47 p. vegyesvonat,
este 9 ó. 45 p. személyvonat.

Zalaegerszegről:

déléltől 8 ó. 40 p. vegyesvonat.

Bobáról:

este 9 ó. 41 p. vegyesvonat.

Sve pošiljke se tičuće zadržavaju u novinama, naj se pošiljaju na ime, Margitai Jožefa urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjedan jedanput i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Csáktornya«, i t. d.

Žito u žitnici.

Samo od sebe se razme, da dobro žito samo tak dobimo, ako zvršimo sve, kaj je potrebno. Zvun dobrog obdelanja zemlje, zvun izvrsnog semena, i zvun plejenja i t. d. je takaj i vreme žetve sa velikim uticanjem na kakvoću žita.

Ako gazda ove sve učini, žito zmlatjeno u žitnicu dene, još ima zvun toga dosta brige. Poznato je, da žito ne kak mrtvo telo leži u žitnici, nego se premenja, kak već to zrak i druga uticanja deluvaju na njega.

Takovo znutrašnje premenjanje je i potlašnje zrelenje, gda se najne vnoغو vrućine napravi i žito se pari. Žito «švica» to jest kuri se, to jest prve tjeđne žito samo od sebe mokro postane. To pak je ne dobro za žito.

Moguće je napriliću, da iz zrnja izparenina mokrina nad garmadi ostane, na žiti, ako sada mrzleše vreme postane ova mokrina se na žito sede i žito bude mokro.

To se more i na protuletje pripetiti, ako topli zrak pun mokrine do kupa žitnoga dojde, koji se je čez zimu rezhladil, od toga zraka takaj mokro postane žito.

Ako je va takvim slučaju garmada visoka, se lahko celi kup pokvari, ako gazda taki se niskrbi, da se žito dobro posuši.

Iz ovih sledi, da žito u žitnici tak na tenkoma moramo razširiti, kak je samo moguće i u prvimi tjeđni je dobro treba višekrat premešati, osobito, pak kada su vetreni, suhi, topli dnevi, da tak mokrinu čim prije zgubi; od toga, kak smo žito premešavali i s njim postupali, vnoغو stoji i njegova vrednost za seme.

Prilikom potlašnjeg zreljenja, kak nam već rekel — se i vručina napravi. To je tak zvanoj oxidaciji izvor, prilikom toga se i smrdeća kiselina napravi.

Žito se stem bolje kuri, čim je mokreše, siroveše bilo, kada smo ga nutri nesli i čim je vručenje vreme bilo taki po mlatenje prve tjeđne.

Akoproem se oxidacija prilikom susenja kaže, ali zato niti zatek nepreide. Probali su, da čez 36 mesecov na vetrenim nahizju držana zob 72 % više zgubi iz težine, kak ona, koju su u zaprtjoj posudi, držali ter je oxigen od lufta ne mogel koj.

Iz do sadašnjih opaznjah moremo videti, i reći, da su zgubljenje težinjavi stem vekše, čim je mokreše bilo vreme žetve, čim je prije došlo žito pod mlatenje i od ovud u žitnicu. Zgubljenje težinjavi je redovito pri pšenici i hrži 3, pri ječmenu i zobi 5 1/2, pri grahu 6, pri uepici 12 — 15 %.

Stem menje zgubi iz težine žito, čim ga lepše moremo po posusenju od lufta bra-

nit, zbog toga moraju biti na žitnici takovi obloki i vrata, koji se čisto zapiraju.

Obloke, kakvo je vreme, jedanput odpremo, drugoć zapremo. Osobito na protuletje zapremo obloke, jer je onde luft pun mokrine, a kada je vreme suho, mrzlo onda moremo odprto držati obloke

Iz orsačke hiže.

(U prošlim tjeđnu.)

Dobieczyk je lepi govor držal, kojega je pazlivostjom poslušal svaki ablegat. Govoril je od Irgovačkog ministra program i hvallil je ovoga, da se trsi magjarsko rukovorstvo širiti

Pomaljem teče dalje razpravljanje orsačkoga razmećka. Bez svake znamenitosti Bizony Ákos med vnoغimi veli, da bi dobro bilo, ako hrvati direkt zehrali ablegate u magjarsko orsačko spravišeće. Za njim je govoril Smialovszky Valér, koj je negda vladne stranje bil, a vezda je narodne stranke. Veli, da mi svoje ručodelo, fabrike zato nemremo na visoko zdignuti, jer nam je Austrija na putu. Zatam je Lengyel Zoltán dal nutri jednu interpellaciju proti jednomu bečkomu kiparu.

Glavna stran je bila 4-ga júliuša govor baron Bánffy Dezsőa, koj je negda ministar-predsednik bil, a sada je sam jednu stranku načinal tak zvani «uj párt» nova stranjka.

Govoril je najveće od hrvatskih stališah Veli, da stvar nije tak kak Polónyi veli. Na srednjnu putu moramo najti istinu. Veli, da poštuje Hederváry-a ali sa hrvati nije zadovoljen. Magjarska vlada je njim bolša bila, kak bi trebalo, a oni su zato nezahvalni. Hrvatska k Magjarskom kraljevstvu spada, pred zvanjskimi orsagi oćga Hrvatske, ona je samo jedan del Magjarske. Veli nadalje, da preveć vnoغو trosimo na Hrvatsku-Slavoniju. Već vezda sa 44 procenti pomažećmo mi Hrvatom njihove domaće stroške pak te vezda povekšati hoćeju. Veli da hrvati toga nisu vredni, jer nisu verni sinu Magjarskog kraljevstva. Kovačević u vnoغim i on da prav i u tom mu da prav, da je buduće hrvatske sine, kakti k Magjarskom kraljevstvu verne treba odgajati. Istinu mu da u tu tem, da na vekše casti i službe nesmemo pustiti one hrvate, koju nisu verni prijatelji Magjarskoj kraljevini.

Zatam je govoril Bánffy još i od domaćih političkih i gospodarstvenih položajov. Med njegovim govorom su ga leve stranke višekrat pozdravile sa «Eljen» — om, a kad je govor svršil, mu je vnoغو oblegatov gratuleralo.

Još je predsednik orsačkoga spravišećavil Podmanický Frigyesa naprestavu, da

dok bude se orsački razmećek držal, naj sednica sa jednom vrom svaki dan duže traja. (Do vezda je od 10. pred poldan, — odvćere do 2 vure trajalo, sada bude do 3 je vure.)

Júliuša 5 ga je Hederváry grof negdani hrvatski ban dal odgovor Bánffy-u Veli, da se je on trsil svoje dužnosti kakti ban svigdar zvsavati. Ako su i bile neprilike med magjarskim kormanom i med banom, to su svigdar se trsili zdoobra zjediniti.

Politika u stranjskih zemljah.

Diplómacia. Below — Schlattau buda-peštanski nemški velki konzul je za nemškog kancelarskog predštavnog tolnačnika imenuvan, zbog toga bude sada ostavil Buda-peštu, gde su ga jako radi imali.

Macedonia. Júliuša 1-ga je u Konstantinopolju sednica bila turskih ministrov. Dogovarjali su se od nemira turskih trupah u Macedonii. Veliju da ove trupe, akoproem su nestrpljivne, nebudu još dimo poslone, jer su potrebu u Macedonii.

Dvoje forme reforme su napravili, koje su sada svakoga u pet—pet seli speljali.

Bobrikov. Kak već znate, da je Bobrikova ruskog generala i kraljevskoga namestnika u Finnskim orsagu jedan Sauman zvani čovek ubil, a onda pak sebe streljil. Ovaj Sauman je jednoga lista ostavil, u kojem piše, da je sam iz svoje volje zaklal Bobrikova. Ali rusko redarstvo neće verovati njegovomu listu, nego je više osobah spolovilo, koji pak nisu nikakovi krivci. Tak su prijeli i Saumanovoga oca jednoga starca, kojemu je čeli greh to, da je otec Saumana. Vlovljenje je u Helsingforsu veliko uzrujanost načinilo.

Engleski glas. Curzon lord je jedan iz med najspametneših englezkih diplomatah. Njegovo ime i dober glas, ga je pomoglo na onu veliku cast, na kojoj je još i sada. On je indianski podkralj. (Jerbo je India Englezka) Sada je doma u Englezkoj na slobodi. U Doveru je govor držal, da more doći vreme, kaj bude Englezka navalili morala na hataru Indie. Proti komu? to si već sami moremo misliti, da proti Rusu.

Belgradski nemški poverenk (minister) Baron Hayking je o. m. 4-ga dal prek Petru, srbskomu kralju povereni list nemškoga cesara, koj ga jo u Belgrad za nemškog poverenika imenuval

Finskog orsaga ravnatelj. Na mesto zaklanog Bobrikova je car novoga podkralja imenuval finnom. Taj novi podkralj je Obeliansky Ivan herceg general.

Tabor vu Aziji.

Ruske ladje su prošlog tjedna vu petek ipak nazad vujšle vu Vladivostočku luku.

Sada se najviše brigaju Rusi sa Porth-Arthur gradom. Veliju, da bi ovoga grada morali bili ostaviti. Sada su nutri zaprti, a japani pak slobodno tučeju na drugu strani Korupatkinovu vojsku, koja je hotela osloboditi Porth Artura od japanov.

Dok je Korupatkin doli na jug išel proti japanom, zatoga su japanske nekoje divizije na sever otišle. Sada ako budu Rusi, kaj je jako lahko, nazad na severnu stran morali bežati, to njim pak nebude moguće, jer tam je opet japani čekaju.

Pod zadnje vreme su takvi telegrami došli, koji su lažljivo javili, da su japanci vu više mestah nazad se odpravili i više mestah zgubili. Kak sada najnoviši telegrami veliju, japani nisu nikaj zgubili, nego na sredini su prestali tabor, stem bolje se trsiju, da obkoliju Ruse. Od onda su već i više mestah osvojili, — i jedna iz 20 jezer japanov stojeća trupa je već za hrbet rusov došla pri Mukdenu.

Kak jedne londonske novine pišeju Rusi vezda sledeću vojsku imaju vu Aziji: Vu Karbinu 75 jezer, vu Mukdenu 25 jezer, vu Liaojangu 28 jezer vu Hajcsöngu 35 jezer, vu Tašičnou 40 jezer. To je sve skupa 203 jezere. Vu tem je ne nutri računana i vu Vladivostoku pak vu Porth-Arthuru zaprla vojska.

Veliju, da bude glavna bitka okolo Kai-pinga. Japani su već tak porinuli nazad ruse, da su vezda ne više kak kakovih 150 kilometrov od glavne ruske vojske.

Vu Ruskoj je car odredil, da na ljetosnoj štelingi 447,502 regrutov moraju nutri zeti.

Kaj je novoga?

— Prosimo naše poštuvane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.

Blagosilvanje zastave.

Vu Drávavásharhelju opet jedna lepa svečanost bila je jumaša 29. dneva na svetoga Petra i Pavla dan. Najpre Horváth József tamo stoječega trgovca napočimanje farniki jednu lepu zastavu kupili jesu za stran larne cirkve, koju je farni plebanuš, Filipich Lajos na imenuvani dan blagoslovil. Ovo je već druga posvećena zastava vu ovoj fari, koja okolnost samo pobežnih farnikov plemenitoga čuvstva i gliboke pobožnosti čini sveđoćanstvo.

Humbert kralja grob.

Iz Rima telegrafiraju: da vu Pantheonu ove dane v mladog kralja i velemoćnih, kak takaj sudbenih glavalh nazočnosti premestili jesu Humbert kralja zemeljske ostatke iz prevremenitoga njegovoga groba, naproli I. Viktor Emanuel kralju stojeću grobnicu.

Najspametneši človek.

Po imenu Carnegie Andraš vu penziju odlazeći ocelni kralj ove dane govora je držal pred edenburgskim sveučilista poslušateljima od svojega življenja uspjeha skrovnosti.

Rekel je ova, da zato mogućen bil je tak veliki uspjeh postići, kajti od sebe spametneše i vućeneše ljudi znal je okolo sebe spraviti i njihovu mogućoost upotrebil je onde za svoj hasen. Odo odprto iskreno svoje javljenje iz tim je zaključil, da na njegov grobnji kamen poljeg njegovoga mnenja ovaj napisek imal bi se izgletviti, da: Ovdj počiva takov človek, kojemu se uspjelilo bilo, od njega spametneših ljudih njihovem razumom živeti.

Revolverski ponorenik.

Kupsa Viktor dr. zemeljski gospon ove dane je na naglom bil ponorel, na svojem stanu svakomo se bil grozil, da ga streli. Vu hiži simo tamo drkajući streli na Weiszhausz Etelku svoju gazdarcu opet na Kovács Lajosa svojega moša, kojega je takaj oranil bil. Besnoga človek iz velikom nevolom koma dasu mogući bili vtašiti. Odpejali su njega na nadkapitanstvo, odonud pako poslje redarskoga doktora vizitiranju, kakti pogibeljnoga ponorenika, vu norsku hižu.

Magjarski biki.

Pred par tjedni prije toga došlo je jedno španjolsko društvo vu Budapešt, da ovide pokažeju svoje vitežtvo, iliti da se s bikimi boriju vu tak zvanom areniji zračnom mjestu. Najprije dognali su jednoga po imenu Gyémánt zvanoga groznoga magjarskoga bika vu arenoju, bili su ga dražili, ali on se mirno bil oponašal, tak da jo od rečenoga mesta čisto mirno van odegat bil. Sad ove dane na večer dognali su opet jednoga Betyár zvanoga strahovitog besnoga i tak rekuć divjega magjarskoga bika, kojega tri jaki dečki na lanči postavili su med španjolce. Publikom iz velikom željom čeka, Betyár postoji simo tamo se zgladava, ali nit se ne gene. Započne se igra. Crleno sukno lebdiju pred njegovem nosom spičastimi silicami ga pikaju, preko njega skaceju, Betyár se nit ne gene, svojim repom nekulnikokrat maši i opet crleno sukno hitju vu njegovu glavu. Betyár s velikom gospodstvom se okolo zgladue prama njim gizardo pulne i po malo se van odpravi. Koji su se dale na pošteme Betyára ulali, jako se vkanili jesu vu njem takaj. Poslje predavanja dale samo onda se zezna gjejernih španjolcov stvar. Kajti zvani od orsačkoga spraviša hiže sluga, kod Toth Jánosa orsačkoga spraviša zastupnika i zajedno lėvice podpredsjednika, koj je takaj prisutan bil do konca pri produkciji i povedal je, da verek vkanjujeju španjolci! Jerbo je on videl, da pače iz jednim njegovim portmenom Pataki zvanim pajdašom skupa, koj se već onda takaj bil javil i vu vsem je prav bil dal Tothu: oni španjolski gončini, koji su Betyára gnali, neposredno pred predavanjem s nekakvim uljem namazali jesu besne stvari nos, oči i lampe zato, da njega povsema za nečullivoga učiniju. Toth János nato, iz Barabaš Bela zastupničkim sadrugom na mah javili su čelo pripećenje borbe uredjivanja. Društva vodjam, da za magjarske bike krotenje kokainuta hasnuja viteški španjolci. Celomu dugovanju već vu večernih vurah nastal je glas počelim varašu i svaki si s glavnom maše nad ovom torreadorijskom meštrijum. Društvo sada dabo je naznanje publikomu, da ove dane kakove guder divjega bika budu njim dali na odredbu, torreadori pripravni se jesu borili žnjimi. Od divjih bikov gospodari imaju juša na svoju skrb imali dot čas, dok se vu areniji predavanje započne.

Nadbiskupa penzija.

Iz Olmütza brzojaviju, da olmützke nadbiskupije stolica na 50 jezer korun ustanovila je Kohn nadbiskupa penziju. Bivšega biskupa od njegovih dohodkov četvrtu stran, 200 jezer korun nosili jesu dohodki.

Kolera vu Korei.

Iz Szoecula, Kore-e glavnioga grada telegrafiraju, da tamo k — koleri spodobnu izbeležanost su konstantirali. Med ostalemi ministra od prava njegov namestnik je takaj bil zbetezal.

Sto jezer korun na cirkvu.

Erzsébet kraljice spomenek za podignjenje Velućeve Bogomolne cirkve društvo od glavnioga grada Budapešte 200 jezer korun pomoći prosilo je na zidanja stroškov. Minuće srede na obdržavajućem spravišu je odlučeno, da za oprošeni cilj stojezer korun nek odrediju, koje od 1904 ljeta počemši po 20 jezer korunastom ratom budu vaudavali.

Krvoločnost na pljacu.

Krvnu osvjetu stoyal je ove dane vu Érsekújváru Goda Sándor stolarski detič nad Németh László zvanim redaru. Pred nekulikimi tjedni još jedankrat radi vulične velike larme vu pijanim položaju bivšega Godu je vu rešt odegat Németh redar i on je zato osvjetu obečal. Ove dane poslje podne i spunitil je takaj svoju osnovu. Redara su vmirajućega neshi vu špital. Krvoločnika ljudi prijel i zvezanoga na kapitanstvo odegatili jesu. Vu njegovem žepu lista su bili nash, vu kojem poslje načinjene osvjetje nakani je samoubojnik postati, nego ovo zaizvišiti već niti vremena, niti pako batrivnosti nije imal.

Rákóczi svetek vu Zagrebu.

Iz onom prigodom, da kralj domom dade spraviti II. Rákóczi Ferencza pepela, zagrebečko magjarstvo juliša meseca 2. dneva vu Zagrebu veliku Rákóczija svečanost bila je obdržavana, na koju iz glavnioga grada Budapešte vnojo njih je prisutnih bilo. Svečanosti naručivateljstvo mize naznačeni duševni glasni poziv izdalo je van, kojega vu celim varašu jesu proglasili: «Lani bilo je dve sto ljet tomu, da iz daleka iz Lengyel-skogaorsaga došla je dojava od velikoga Rákóczija: Starinske rane izpoderaju se iz nova! Dvestotinljet ima tomu, da dimo je bil postal prvu crvenu svilnu zastavu s ovim napisom: A hazaért es szabadsáért.» (Za domovinu i slobodu.) Doma za ono vreme njegovo ime glasila su svaka vusta, njegovu preslavljenost nazveščali su vu svakom malom selu, na svetek pozivanja cirkveni zvonovi. Čeli orsag spomenul se iz kurucov zvezde samo mi smo bili ostali nemarui, samo zagrebački i hrvatskoga orsaga magjari udavili su vu sebi domoljubna svoja čuvstva. Sad kad skraljevskem milostivosti slovienjem povrne se dimo našega gospodina vladalaca II. Rákoczi Ferencza blagoslovljeni pepel činimo odobrenu našem zane-marenju.

Poljaki Proti Ruskomu orsagu.

Pred nekulikimi dnevi prije toga sve novine nazveščale su ovoga glasa, da kaukauzška tačarska korenika se počela gibati i nad ruskom gospodstvom se premišlavaju. Iz Lubline, Rusko-Polskoga orsaga došel je

proti rusom prikazivanja glas. Lublinskim poljakom k rusom spadajuća stran domoljubno svečanost je uređivala za stran ruskih ranjenikov, na kojoj jako mnogo obćinstva bilo je prisutno. Kad je bil nastal spomenek od boja, koj se s ruskim preouladanjem bil dokonal, mirno su bili poslušali. Nego kad je medjutim vu palači tmina bila nastala, poljaki rusov na njihov veliki strah počeli su kričati: Živiju japanci! Dole iz rusi! Dole iz carom! Krika na brzoma je jedno glasno nastala, jerbo od društva vekša stran je iz poljakov stajala. Redarstvo je svih prisutnih njihova imena bila zabilježilo i izragu bude podiglo, da zeznalo bude, da jeli je već napravio ni bilo uređivano prikazivanje. Na svečanosti od polcov najviše oblasti bili su delnici. Iz prikazivanjem naravno i svečanost takaj je dovršena postala.

Zanimljiva zaručnička oprava.

Iz Belgrada javiju, da onu belu svilnu opravu, vu kojoj se Draga kraljica s Šandor kraljom zdala bila i koju Veličkovics još za vreme vu tuđu zemlju bil odnesel, prodali jesu jednomu angleskomu društvu. Pokazival bude opravu po celim svetu. Zaručničku opravu anglesko društvo za 80 jezer frankov kupilo je.

Dve stotinski sprevod.

Iz NewJorka javi telegram, da od 200 mrtvih sprevoda su imali vu jednim danu od onih, koji su na tak zvanim General Slocum parobrodu poradi ognjené sile nesrećni postali. Tužnoga sprevoda po vulicah s glasnim plačom sprevodjal je puk mrtvace. Jedni drugi sprevod je 29 mrtvacah sprevodjal na groblje, koji su nepoznati bili, i koje na varaške stroške pokopali jesu. Do sada 568 mrtvih telah našli jesu, 329 pako je zgubljenih, 53 ranjenih vu špitalu ima. 30 mrtvih telah tako je izgorelo, da nisu zapoznati. Darežljivost podigli jesu prama onim, koji su na siromaštvo prispeli, za kratko vreme je 30 jezer dollarov bilo skupa došlo NevJork varoš je zvan toga 50 jezer dollarov prikazal. Od varaške hiže stene su iz crnim suknom bili odeli i trideset dnevu tugu odredili. Med parobroda ruševini pedeset mrtvih telah nadjeno je, koje medjutim odmah nisu mogli pokopati. Glas je nastal da i Honklin lokomotiva voditelj je takaj bil preminul, nego nije istina. Kad su ga bili izpitivali, ov je valual, da parobrod iz nova je iz katranom bil pomazani iz vekše strani ovo je zrokuvalo strahovitu nesreću. Na ladji i na nesrećnom licemesta blizini na stotinah našli je su zlate vure, zlate prstane, kaj kakove drugé vredne stvari i veliku šumu penez. Još navek hodiju vu mrtvačke hiže roditelji i rodbina iskat iz velikom tugom i žalostjum. Vu jednim špitalu ležala su dvoje ljepe beloputne lasi imajuća detca. Nigdo nezna, čija moreju biti na nesrećnoga mesta vu jednim čunu našli jesu nje. Vekši dečec je dve ljetosnjah, mlajši 11 mesec star, stareši koma, da zna tuliko povedati «mama» Do sad nije još nigdo iskal sirotice, pričasu, da siromaški reče. roditelji su takaj preminuli prigodom nes reče.

Zaruki.

Srey Jozef državavašarhelski državnih pučkih školah navučitelj minućeg meseca 26. dneva zaručij se je iz Grész Valerija državavašarhelskom državnih školah navučiteljicom, Grész László penzioniranim čako-večkevelike obćine notariuša k-čerkom.

Iz cirkvenoga kruga.

Kralj je Peczek György tükkeszentgyörgy-skoga plebanuša za titulieranoga kanonika imenuval.

Z A B A V A.

Na prošćenju.

iz selskog zivota.

Svaki znade, kojim se veseljem na ladanju očekiva približavajući se dan cirkvenog prošćenja, osobito posvetila cirkve. Takov dan je dan veselja na selu. Po niekih miestih već pred večer pucaju mužari i navieštaju da se dan prošćenja približava. A na sam dan prošćenja, sve u svetešnjih odičah hodi simo tamo, kuće su lepo nakinčene, na pijacu su licitari i kramari, te iz bliza i daleka vrve ljudi u selo na prošćenje. Zvonovi, zovu svečano k službi božjoj!

A kad je služba božja dovršena, onda stoprv vani izvan cirkve nastane pomešanje. Od štanta do štanta se sad hodi te se pregledavaju i kupuju malenkosti. Poslie obeda pako, kada selski mužikaši u krčmi po svojih guslah potegnu; no, onda netrpi dugo i krčma se gosti sa svih stranah napuni, od kojih si stariji k jednomu stolu na strani sednu i pri čaši vina se o svojih gospodarskih potrebah porazgovore, dočim se mladi neumorno plesu povdaju. Jednom rieču: cirkveno prošćenje je dan, kojeg seljak svoje nevolje pozabi.

Bilo je prošćenje posvetila cirkve pri sv. Martinu, to je bilo glasovito prošćenje u okolici. U cirkvi je pred množinom ljudih sa svih stranah vladala velika stiska, a u krčmi još veća, gde je i sve u veselju plivalo. Izražaj veselja se je videl u svih licah u krčmi, samo jedan muž je u kutu posvetih i bez veselja sedel. Pred njim je stal još skoro niti nenačeti pun svinom srabljevec, njegove misli su Bog zna kuda letale, samo nisu bile pri današnjem obćem veselju. On je tmečno pred se gledal te je naglo i srdito poljkal dima iz pipe.

Je, Kamenar niti nebi bil simo u tu larnu došel, ali na doma nije dalo miranij si mesta mogel najti, pak je onda zato došel simo u krčmu, možbit se barem na kratko vreme razbistri te si misli iz glave protiera. Jer on je krđoj koži bil, on je zlo stal.

Prošie godine bil je nestretan Škedenj mu je sa svimi sienom, slamom, kohl i ostalim poljskim orudjem izgorelo, a da nikaj nije bito osigurano. Seljak škedenja mora mati, te ga je i Kamenar posudjenimi novci sazičal, em se je nadal te sve s vre menom izglati. Ali Bog je drugčije odredil.

Žito na polju je lepo stalo tak, da se je čoviek mogel nad njim veseliti; eto ti na jedan krat tuče, koja je ciele ufanje za pol ure uništila. Porez se je imal platiti a Kamenar nije imal novac. Nitko mu nije hotel posuditi, a ako bi se bil i koj našel, koj bi hotel, on opet nije mogel, jer nije sam imal.

I ovak je anda jednog jutra došel k Kamenaru pandur od suda, koj mu je donesel nekakovo nesrećno pismo, u kojem je črno i bielo stalo, da e bude Kamenarova kuća na javnoj prisilnoj dražbi po sudu tržila. I to anda je bila njegova žalot. Jošće njegovoga dieda otac je u toj kući bil gazda, a on sam je uvijek za sigurno držal, da bu za njim samim još i njegov sin u toj kući gospodaril, a eto sad je došel taj težki uda-

rac — sve je propalo! — On će se morat seliti iz gujezda, u kojem ne samo on, nego još i prije njega njegova ciele obitelj je rodjena bila i živel. Ovo je u njem dubokorovalo i radi toga je danas med tolikim veseljem ciele fare, sam samcat u kutu pri stolu sedel te je zamišljeno pred se gledal.

«Hej Kamenar» — reče mu sused Bregovec — «nežalosti se toliko. Ja znam, da zlo stojš, ali to se već neda preinčiti.»

«Dakako, da se neda» — odgovori Kamenar — «to je baš ono zlo. Sreća je, da mi žena više nežive, da njoj barem ostane ta bol prišparana. Ako sad samo na to mislim, da bu sad moj sin morat iti nekam za slugu, tak mi hoće puknuti. Mene samoga već nebude dugo na zemlji, star sam već dosta.»

«Znaš kaj Kamenar, ti si mi već puno dobra učinil, bil si moj dobar sused. Ti ćeš se k meni preseliti, jer kod zdele se jedna žlica niti nepozna: a tvoj Tonček pojde takodjer k meni. Ja nemam sina a postajam i ja već od dana do dana stariji i za dielo nesposobniji. Tonček je vrli dečko pak mi more u gospodarstvu pomagati.» Ovak je sada Bregovec govoril.

«Ja vidim, da ti s nami dobro misliš,» odgovori Kamenar — «dakako da bi to za me i za Tončeka dobro bilo.»

«Ako ti je anda pravo, daj mi ruku!» Timi rieči pruži Bregovec Kamenaru svoju desnucu, a ovaj mu sa «Bog ti naplati» pruži svoju. I ovak je anda pogodba bila gotova.

Dok se je to u sobi dogovaralo, stal je jedan snažen mladič med vratu sobe, u kojoj je mladež plesala, naslonjen. On je bil visokog, jakog i lepog tiela, mliči crni mustačići su mu riesili muževno lepo lice.

Mladič je vrlo žalostan pred se gledal, zamišljen, da bi čoviek misliti mogel, da plesače, koji se tu po taktu mužike obraćaju, niti nevidi. To pak je bil Kamenarov Tonček. Je, i njega su iste misli obhadjale, koje i njegovog oca. Negda je on takovom prilikom znal najveseliji biti, mnoga dievojka šujim najgizdavija. A kak je danas drugčije?

Iz te sanjarije se na jedan krat prene netko ga zezval. «Zar me nećuješ?» — veli mu Katica, kćerka Bregovčeva, koja je k njemu pristupila te ga za ruku prijela.

Žalostan pogled u oju i duboki uzdah bil je odgovor.

«Meni je tako vruće, hodi Tonček sprevodi me van na zrak» — veli opet Katica i tim već ide kroz vrata a Tonček ju sledi.

Vani pod velikom lipom se sednu jedan kraj drugoga na klup. Mužiku iz sobe je simo bilo samo slabo čuti.

«Tonček ti mi danas još nisi nikakov dar prošćenja dal. Zar nemaš nikaj za me?» Ovak pričme dievojka.

«O je, ja bi za te imal,» — odgovori Tonček — «ali sada ti toga dara nemogu dati. Je, kad bi to tak bilo, kak je negda bilo.»

«Pak kaj bi mi onda dal, kaj si za me odlučil?» — pita ona opet.

«Katica» — veli Tonček i prime ju za ruku te joj pogleda duboko u njezine modre oči. «Katica, moje srdce sam ti hotel dati, ali sada — sada je ti dakako niti od siromaškoga Tončeka nebi hotela uzeti.»

«A jeli ti to tak za sigurno znaš?» — zapita ga dievojka.

«Kaj si rekla katica?» — zakriči mladič i krv mu sune u glavu. «Kaj si rekla? Jeli je moguće?»

«Toliko je istina, da sam ja tebi ovaj prošćenja dar odlučila.» odgovori dievojka te srdačno kušne mladiča u usta.

Sada Tonček zagrl dievojku te ju pričme militi i kušuvati. «Oh ti moja draga Katica!» — veli — «ja to skoro nemogu vieruvati.»

A kad je bilo već dosta toga miljenja i kušivanja, onda su ostali na klupi sedeć, te su se dogovarjali, kako budu to zpelali.

«Moj otac je dobar» — veli Katica — i on će na naš vez privoliti, jer je to sreća njegovoga jedinog dieteta, a proti tomu on neće stati.» Tonček pak je u tom cilu svoju bol zaboravil. Em je sreća, koju je našel, bila prevelika!

Dok je taj dogovor vani pod lipom tekel, postalo je nutri u velikoj sobi neobično glasno, i kad su iz zadnje sobe izašli, da vide kaj se je dogodilo, već ih je pandur od suda na hodniku srel, koj je za Kamenara pital. «Evo ga, ovde je,» — veli, cim ga opazi — «Umro vam je u Ameriki rođjak, koj je pred petnajstemi godinama onamo otišal, a u svojem testamentu vam je ostavil cijeli svoj imetak, preko deset jezer dolarah; (okolo dvadeset i pet jezer forintah) evo vam poziv za sutra pred sud u varaš, gde ćete od na to udredenog fiskala sve razjasnjeno čuti!»

Sada se je prošćenjarsko veselje i zabava prav veselo obdržavalo. Muzikaši su zaigrali «luš,» a ostali su od veselja juhuškali, jer Kamenara je sve rado imalo još od negda.

A oni dva zaljubljeni su o toj nenadanoj sreći vani pod lipom začuli. Sprvince su se osupnuli a za čas progovori Tonček Katici: «Bog nije hotel da bez ikakovca imetka postanem tvoj,» — te ju opetovano u naručaj zagrl. A onda su izpod ruke išli zajedno u sobu iz koje su veselo bućenje čuli.

Tu stanu obojica pred Kamenara i Tonček reče: «Bog nam je liepi dar daroval, a kroz mene ti evo još neka osobitoga daruje. Evo ti jedne kćeri!»

Otac Kamenar nije mogel od veselja suze zadržati, koje su mu samo onak niz lica tekle, te nije mogel niti rieči progovoriti.

Bregovec pak se je samo posmiehaval i rekel: «Tonček, tak je pravo, to je već od davna bila moja želja!»

Za ovo mu se je kćerka Katica okolo vrata vrgla te je svoja zažarena lica pritisnula na njegove očinska prsa.

I sad je opet pričelo veselje znović a krčmar je imal pune ruke posla natakanjem vrčah i srablivcah. Da pak pri tom niti pandur, koj je donesel taj veseli poziv od suda, nije došel prekratko, mislim, da mi nije treba spomenuti, jer se samo po sebi razumi-eva. Svi su ostali zajedno u veselju do kasne noći.

Drugog dana u jutro je Kamenar išel u varaš k sudu, gde je onda saznal, da je sve izbilja istina i da je samo još potrebno nekoja pisma u Ameriku poslati i novci će se naj duže za tri meseca moći podići.

Četiri tjedna za tim je opet bilo veliko veselje u selu, ali sada ne u krčmi, već u Bregovčevoj kući. Bilo je vienčanje presrelnoga Kamenara Tončeka sa liepom Bregovčevom Katicom.

Em. Kollay

Pesem regrutov.

Muracsánysko selo,
Mesto preštímáno,
Gde je jedenajset
Junakov spisano.

Devetog aprila
Na viziti bili,
Tam je pregledali
Nečemurni ljudi.

Iz med ovih skupa
Pet je ve zbrano,
Devetog majuša
V Kamžu pozvano.

Sve njim se dopada
Od kraljevske strani,
Samo, kaj na hitro,
Nuter su pozvani,

Čujte vi junaki,
Koji ste ostali,
Kak se bute vezda
Tužno z doma sprajli.

V Muracsányskim seli
Jeden se spričaval,
Svoji tužni majki,
Kad se z doma spravljal.

Majka ma rodjena;
S Bogom mi ostante,
Tri vam ljeta prejdu,
Kajme vidli nate.

Konjca bum dobil,
Koga bum zjahaval,
Za vas majka draga
Tam se bum zmišljaval.

Sinek moj rodjeni,
Da mi je moguće,
Vu vodu gliboku
Skočit ja za tebe.

Samo, da te morem
Tog osloboditi,
I na hasen svoju
Nazaj ja imeti.

Ně te moći toga
Nikak, sloboditi,
Zapovedi kraljskoj
Suprot se staviti.

Zato sinek dragi,
Čuj ve kaj ti rečem:
Imaj na pameti,
Naveke buš srećen:

Z-Boga jedinoga
Naj se spozabiti,
Zatem svomu kralju
Zapoved svršiti.

Majka moja draga,
Ja pak vam to rečem,
Kaj od drugih ljudih
Ja na vėke ćujem.

Ně najzadnji ćlovek,
Koj svog kralja služi
Vele ljudi, da ga
I sam Jezuš ljubi.

Muracsányska banda,
Bu me sprevaljala,
Tijam i do cuga
Bu meni igrala.

Još se ve spoménem
Z — drage gerličice
Kuju sam si ljubil
Vudne i vu kmice.

Gerličica draga
Z — Bogom tve ljubljenje,
Ali je tužneše,
Naše razdelenje.

Da mi je moguće
Domaj još ostati,
Znal bi se ja svoje
Drage kak deržati.

Šve gerlice moje
Z — Bogom mi ostante.
Jeste vnoge noćke
S — menom skoznuvale.

Lěpo vam zahvalim
Na vašoj dobroti,
Ko ste mi skazale
Po vašoj kreposti.

Majka meni veli,
Sinek moj ljubljeni,
Jako se žalostim,
Kaj ja tebe zgubim.

Znam ja kak ti bude,
Vu soldackom kruhu,
Znam, da ti bu huje,
Kak pod mojem krilu.

Ve se još spomenem
Ota, ino majke,
Ruku nji mi daju,
Z Bogom mi ostante.

Sinek naš ljubljeni,
Srećen put želimo,
Mi od svega srđca
To navěk velimo.

Zato dēte drago,
Naj nigdar zabiti,
Kaj si nas ostavil
Vu velkoj starosti.

Negda se spomeni
Svojeg starog ota,
Koj te je odhranil
Gori ve zdravoga.

Zmisli se za njega,
Kak on domaj živi
V Medjimurju dragom,
Vu lepoj širini.

Zato Medjimurje
Z Bogom mi ostani,
Vu lepoj ravnici,
Med dvema vodami.

Spisal vu Muracsányu

Audrócsecz János.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF.

MAGGI-FÉLE leves- és étel- izesítő

páratlan a maga nemében és régóta jól bevált szer, hogy gyenge leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk — Néhány csepp elegendő.
Kapható minden fűszerkereskedésben, csemege-üzletben és droguériában. 534 32—
Üvegecsékben 50 fillértől kezdve Eredeti üvegecsék olcsóbban utántöltenek.

MAGGI-kitüntetések: 4 nagydíj, 26 aranyérem, 6 díszoklevél, 5 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világi kiállításokon, (Maggi Gyula bírálótag)

Gabona árák. — Ciena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	16.00 —
Zab	Zob	11.60 —
Rozs	Hrż	11.30 —
Kukoricza uj	Kürnza nova	113.00 —
kendermag	konopljeno seme	17.00 —
Árpa	Ječmen	11.20 —
Fehér bab uj	Grah beli	14.00 —
Sárga >>	> žuti	11.00 —
Vegyes >>	> zmješan	10.50 —
Lenmag	Len	14.00 —
Bükköny	Grahorka	11.00 —
Tökmag	Koščice	14.00 —

Ügyes képviselők kerestetnek!

Szeszt

a legjobb likörök, pálinkák mindenféle spiritusz és ecet készítéséhez felülmulthatatlan minőségben szállíthatók.

Nagy megtakarítást mesés eredményt biztosítok

Megbízható különleges receptek.

Arjegyzéket és prospectust ingyen küldök.

Dollak Fülöp Károly

szeszgyára

Prága (Csehország).

Ügyes képviselők kerestetnek!

1979 tk. 904.

I. Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Jugh Imre mikofai lakos végrehajthatónak Stóger Salamon alkusz csáktornyai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyben a kérelem következtében a kielégítési árveres 240 korona töké annak 1904. évi január hó 23-tól járó 5% kamatai, 38 korona és 13 korona 50 fill. végrehajtási-kérelmi 12 korona jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett a végrehajtási törv. 144. és 146. §-a értelmében elrendeltetvén a csáktornyai kir. járásbíróság területén levő Csáktornyai 444. tkv. 39 hrz. sz. a. 306 négyzetöl területű belsősegből és a rajta levő 192 népsor sz. a. házból Stóger Salomont illető $\frac{2}{3}$ része 1464 korona kiáltási árban

1904. évi július hó 25-en delelőtt 10 órakor

a csáktornyai kir. járásbíróság tkvi hatóságánál levő irodában Dr. Hajós Ferencz ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartando nyilvános árveresen eladatum fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 $\frac{1}{100}$ -át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni es pedig 14 kor. 40 fillér

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Csáktornya, 1904. május 11. 731

Egy jó családból való fiu tanonczul

felvétetik 732 1-3

Tomka György vas- és fűszerkereskedésében Alsólendván.

Mindennemű

női ruhák

gyors, divatos és jutányos készítését, úgy a saját mint a megrendelő lakásán, elvállalja 733

Hirschl Lázárné

Csáktornya, Széna tér, Neumann fele ház.

Leányokat női ruha varrására és egyéb kézimunkákra tanít.

Egy fiatal fűszerkereskedő-

segéd,

ki a magyar, német és horvát nyelvben jártas, augusztus 1-én felvétetik.

Kezdőfizetés: lakás, teljes ellátás és 20 korona.

Mielőbbi ajánlatot kér

Ascher R. és Társa
WARAZSDON.

Ugyanott egy jó erkölcsű fiu tanulónak azonnal felvétetik.

Hirdetések felvétetnek e lap kiadóhivatalába n.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használtban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruháncmük mosására. A Schicht által újonnan feltalált

mosókvivonat,

„Asszonydicséret“

védjeggyel, a ruha beaszatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenté.
2. Fáradságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Munkáját tisztább, tehát fehérebb is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruháknak teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett ország kezeséget vállal
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosószertől.

Néikülözhetetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszerű kísérlet után. Mindenütt kapható.

Schicht György, Aussig.

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sandor) könyvnyomdájában Csáktornyan